COFNODION CYFARFOD Y PWYLLGOR SAFONNAU A GYNHALIWYD YN REMOTELY - VIA MICROSOFT TEAMS DYDD GWENER, 30 MEDI 2022, AM 15:30

Presennol

Y Cynghorydd Mr C Jones OBE – Cadeirydd

MJ Williams	G Thomas	Mr P Clarke	Mrs J Kiely
Mr J Baker	G Walter		

Swyddogion:

Rachel Keepins	Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Julie Ellams	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Pwyllgorau
Kelly Watson	Prif Swyddog – Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio

105. DATGANIADAU O FUDDIANT

Datganodd y Cynghorydd M Williams ddiddordeb personol yn eitem 4, Safonau Ymddygiad gan ei fod yn briod ag un o Arweinwyr y Grwpiau.

Datganodd y Cynghorydd G Walter ddiddordeb niweidiol yn Eitem 11, Cymeradwyo Cofnodion Eithriedig gan fod pwnc yr atgyfeiriad yn gyfaill personol agos. Felly gadawodd y cyfarfod pan gafodd yr eitem hon ei hystyried.

106. CYMERADWYO COFNODION

PENDERFYNWYD: Bod cofnodion cyfarfod yr Is-bwyllgor Trwyddedu dyddiedig 21 Medi 2021, yn cael eu cymeradwyo fel cofnod gwir a chywir

107. SAFONAU YMDDYGIAD

Cyflwynodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio adroddiad yn cyflwyno’r Pwyllgor i’r dyletswyddau newydd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 mewn perthynas ag arweinwyr grwpiau gwleidyddol yn cymryd camau i hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel eu haelodau.

Eglurodd y Prif Swyddog Cyfreithiol, AD a Gwasanaethau Rheoleiddiol ei bod yn ofynnol i Arweinwyr Grwpiau adrodd ar gydymffurfiaeth â'u dyletswydd i'r Pwyllgor Safonau. Dylai Arweinwyr Grwpiau adrodd unrhyw bryderon difrifol am ymddygiad aelodau nad oedd wedi'i unioni gan weithredoedd anffurfiol hefyd, yn unol â'r gofyniad yn y Cod i gynghorwyr roi gwybod am dorri amodau. Argymhellwyd bod Arweinwyr Grwpiau gwleidyddol y Cyngor a'r Pwyllgor Safonau yn cytuno ar ffurf ac amlder adroddiadau gan bob Arweinydd Grŵp i'r Pwyllgor. Yna dylai'r Pwyllgor ystyried pob adroddiad a rhoi adborth i Arweinwyr Grwpiau. Felly, roedd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau wedi gwahodd y tri Arweinydd Grŵp i fynychu cyfarfod y Pwyllgor ar gyfer yr eitem hon.

Ychwanegodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio fod hyfforddiant gan hwylusydd allanol ar y dyletswyddau newydd wedi eu trefnu ar gyfer y Pwyllgor ac Arweinwyr Grwpiau cyn y cyfarfod ar 30 Medi 2022.

Bu Arweinwyr Grwpiau a'r Pwyllgor yn trafod a chytuno ar ffordd ymlaen ar gyfer adrodd i'r Pwyllgor Safonau.

PENDERFYNWYD: Nododd y Pwyllgor Safonau yr adroddiad a chytunodd:

- Fod y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio yn paratoi datganiad ar y cyd gan y 3 Arweinwyr Grŵp i hyrwyddo'r dyletswyddau newydd i'w dosbarthu i Arweinwyr Grwpiau eu cymeradwyo cyn cael eu dosbarthu i'r holl Aelodau ynghyd â'r sleidiau hyfforddi o'r Arweinyddiaeth mewn Hyfforddiant Safonau.
- Templed safonol ar gyfer cyflwyno adroddiad i'w gyflwyno i'r Pwyllgor Safonau bob 6 mis o bob Grŵp unigol. Mae pob adroddiad i gynnwys manylion presenoldeb mewn sesiynau hyfforddi gorfodol, cwynion a gwybodaeth berthnasol arall.
- Mae'r adroddiadau i'w rhannu gyda'r Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio cyn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Safonau. Yr Arweinwyr Grwpiau unigol i fynychu'r Pwyllgor Safonau pan fydd yr adroddiadau'n cael eu hystyried.

108. DIWYGIADAU I'R PWYLLGOR SAFONAU CYLCH GORCHWYL

Cyflwynodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio adroddiad yn hysbysu'r Pwyllgor am ddiwygiadau i'r Pwyllgor Safonau Cylch Gorchwyl o ganlyniad i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a ddaeth i rym ar 5 Mai 2022.

Esboniodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio rai o ofynion Deddf 2021 sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Safonau a ddaeth i rym ar 5 Mai 2022 gan gynnwys manylion yr adroddiad blynyddol i'r Awdurdod. Byddai'r canllawiau terfynol yn cael eu hadrodd i gyfarfod o'r Pwyllgor yn y dyfodol. Bu'r Pwyllgor yn ystyried a nodi'r darpariaethau a amlinellir ym mharagraff 4.1 a nododd y byddai'r darpariaethau diwygiedig hyn yn cael eu hymgorffori yn y cyfansoddiad model newydd i'w gymeradwyo'n ffurfiol gan y Cabinet a'r Cyngor.

Awgrymodd aelod y dylen nhw osod fframwaith i'r Adroddiad Blynyddol gynnwys mesurau y gellid rhoi gwybod amdanyn nhw'n gyson er mwyn monitro cynnydd o amgylch materion fel hyfforddiant a nifer y cyfeiriadau.

Cadarnhaodd y Prif Swyddog Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Gwasanaethau Rheoleiddiol y byddai'n dod ag adroddiad i'r cyfarfod nesaf ynghylch fframwaith ar sail adroddiadau gan yr Arweinwyr Grwpiau bob 6 mis. Byddai hefyd yn edrych ar y cyfarfodydd a gafodd eu trefnu ar gyfer y Cyngor llawn i weld pryd y byddai'n fwyaf priodol adrodd yn ôl.

Dywedodd aelod ei fod ar gael i helpu gyda datblygu'r fframwaith ar gyfer yr Adroddiad Blynyddol os oes angen.

PENDERFYNWYD: Nododd y Pwyllgor yr adroddiad a chytunwyd bod adroddiad yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau yn darparu fframwaith ar gyfer yr Adroddiad Blynyddol ac amserlen ar gyfer adrodd i'r Cyngor.

109. PENODI I'R PWYLLGOR SAFONAU

Bu'r Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio yn cynghori'r Pwyllgor am faint ac aelodaeth Pwyllgor Safonau'r Cyngor a'r cynigion i benodi Aelod Annibynnol (cyfetholedig) i'r Pwyllgor. Eglurodd mai dim ond pan fyddai o leiaf dri Aelod, gan gynnwys y Cadeirydd, yn bresennol y byddai cworwm mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Safonau; ac roedd o leiaf hanner yr Aelodau oedd yn bresennol (gan

gynnwys y Cadeirydd) yn Aelodau Annibynnol. Roedd hyn yn rhoi baich rhy drwm ar yr Aelodau Annibynnol, a'r pwyllgor mewn perygl o beidio â chael niferoedd digonol neu ofynnol (cworwm) ar gyfer cyfarfodydd. Ar 20 Gorffennaf 2022, cymeradwyodd y Cyngor y dylid cynyddu aelodaeth y Pwyllgor i wyth Aelod a phenodi Aelod Annibynnol ychwanegol (wedi'i gyfethol) i'r Pwyllgor. Cynigiwyd bod y Swyddog Monitro yn mynd drwy'r broses arferol o hysbysebu'r lle gwag mewn dau bapur newydd sy'n cylchredeg yn yr ardal a bod Panel (sy'n cynnwys dim mwy na phum Aelod ac o leiaf un Aelod Annibynnol ac un Aelod o'r Cyngor Tref a Chymuned) yn ymgynnull i ystyried ceisiadau a chynnal cyfweliadau. Yn dilyn cyfweliadau, byddai'r Panel yn gwneud argymhelliad ar y penodiad i'r Cyngor.

Gofynnodd yr Aelodau am ragor o wybodaeth ynghylch y newidiadau diweddar mewn perthynas â'r terfyn amser o 12 mis, y sefyllfa ynglŷn â Chynghorwyr Tref a Chymuned a phe byddai un yn cael ei benodi'n Aelod Annibynnol, a fyddai'n bosibl ei benodi am dymor olynol. Cytunodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio i roi rhai canllawiau at ei gilydd i'w dosbarthu cyn hysbysebu'r lle gwag. Pan fyddai'n cael ei hysbysebu, byddai fel arfer yn cael ei anfon at Gynghorau Tref a Chymuned i'w ddosbarthu drwy eu rhwydweithiau.

PENDERFYNWYD: Bod y pwyllgor wedi nodi'r adroddiad. Cytunodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio i ddosbarthu canllawiau wedi'u diweddaru mewn perthynas â Chynghorau Tref a Chymuned a Thelerau Swydd.

110. LLYTHYR BLYNYDDOL YR OMBWDSMON 2021 - 2022

Cyflwynodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio Lythyr Blynyddol yr Ombwdsmon ar gyfer 2021-2022. Esboniodd fod Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (PSOW) yn annibynnol o holl gyrff y llywodraeth a bod gan y corff bwerau cyfreithiol i ymchwilio i gwynion am wasanaethau cyhoeddus a darparwyr gofal annibynnol yng Nghymru. Mae'n ymchwilio i gwynion bod Aelodau cyrff llywodraeth leol wedi torri Cod Ymddygiad eu hawdurdod hefyd. Mae'r PSOW yn adrodd yn flynyddol ar nifer y cwynion yn erbyn cyrff cyhoeddus sy'n cael eu derbyn gan ei swyddfa.

Adroddodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio nifer y cwynion yn erbyn yr Awdurdod, sut roedd hyn o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol a chanlyniad y cwynion.

Mynegodd aelod bryder am nifer y cwynion Cynghorau Tref a Chymuned ac yn arbennig y ffaith nad oedd unrhyw sylwedd gan un o'r 21. Roedd yn pryderu bod y broses gwynion yn cael ei "arfogi". Cyfeiriodd at Gynghorydd a fu'n destun nifer o gwynion dros rai blynyddoedd nad oedd wedi mynd ymhellach ond a oedd wedi achosi gofid mawr i'r Cynghorydd hwnnw. Gofynnodd i'r pwynt hwnnw gael ei nodi a'i fod yn gobeithio bod cyd-Gynghorwyr yn cydnabod y broblem ac o bosib, o dan y dyletswyddau newydd y gallai Arweinwyr Grwpiau fynd i'r afael â'r mater hwn.

PENDERFYNWYD: Nododd y Pwyllgor y Llythyr Blynyddol a oedd ynghlwm fel Atodiad 1 i'r adroddiad.

111. PANEL DYFARNU CYMRU - PENDERFYNIAD COD YMDDYGIAD

Hysbysodd Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio y Pwyllgor o benderfyniad Tribiwnlys Achos diweddar Panel Dyfarnu Cymru (APW) mewn perthynas â'r cyn-Aelod Gordon Lewis.

Esboniodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio fod gan y Panel Dyfarnu Cymru ddwy swyddogaeth statudol mewn perthynas â thorri Cod Ymddygiad yr Aelodau:
• Ffurfio tribiwnlysoedd achos neu dribiwnlysoedd achos interim i ystyried cyfeiriadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (“yr Ombwdsmon”) yn dilyn ymchwiliad i honiadau bod Aelod wedi methu â chydymffurfio â Chod Ymddygiad Aelodau eu Hawdurdod; ac
• Ystyried apeliadau gan Aelodau yn erbyn penderfyniadau Pwyllgorau Safonau Awdurdodau Lleol y gallan nhw fod wedi torri Cod Ymddygiad Aelodau.

Esboniodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio, drwy lythyr dyddiedig 17 Mawrth 2022, fod Panel Dyfarnu Cymru wedi derbyn atgyfeiriad gan yr Ombwdsmon mewn perthynas â honiadau a gafodd eu gwneud yn erbyn y cyn-Aelod Gordon Lewis. Penderfynodd y Tribiwnlys Achos ei feirniadaeth ar sail y papurau yn unig, mewn cyfarfod ar 10 Mehefin 2022, a gynhaliwyd drwy gyfrwng technoleg presenoldeb o bell. Daeth y Tribiwnlys Achos i benderfyniad unfrydol fod yr Ymatebydd yn ddarostyngedig i'r Cod Ymddygiad ("y Cod") o Gyngor Tref Pencoed ar yr adeg berthnasol. Yn ôl paragraff 6(1)(a) o'r Cod ni ddylai Aelod ei gynnal ei hun mewn modd y gellid ei ystyried yn rhesymol fel un sy'n dwyn anfri ar ei swydd neu ei awdurdod. Canfu'r Tribiwnlys Achos fod yr Ymatebwr wedi methu â chydymffurfio â pharagraff 6(1)(a) o'r Cod, ar ôl cwblhau gwaith papur etholiadol yn fwriadol neu'n ddi-hid a ddatganodd ar gam ei fod yn gymwys i sefyll etholiad yn 2018, ac wedi parhau i weithredu fel Aelod er iddo gael ei anghymhwyso rhag cael ei ethol. Daeth y Tribiwnlys Achos i'r casgliad drwy benderfyniad unfrydol fod yr Ymatebydd yn cael ei anghymwyso am gyfnod o 24 mis o fod, neu ddod, yn aelod o Gyngor Tref Pencoed neu o unrhyw awdurdod perthnasol arall o fewn ystyr Deddf Llywodraeth Leol 2000 gydag effaith o ddyddiad yr Hysbysiad.

PENDERFYNWYD: Nododd yr aelodau adroddiad a phenderfyniad Panel Dyfarnu Cymru.

112. EITEMAU BRYS

Dim

113. GWAHARDD Y CYHOEDD

PENDERFYNWYD: O dan Adran 100A (4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 fel y'i diwygiwyd gan Orchymyn Llywodraeth Leol (Mynediad at Wybodaeth) (Amrywio) (Cymru) 2007, dylid gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod wrth ystyried yr eitem fusnes ganlynol gan ei bod yn cynnwys gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym Mharagraff 12 o Ran 4 o Atodlen 12A a pharagraff 21 o Ran 5 o Atodlen 12A o'r Ddeddf.

Yn dilyn cymhwyso prawf budd y cyhoedd penderfynwyd yn unol â darpariaethau'r Ddeddf y cyfeirir atynt uchod, i ystyried yr eitem a grybwyllwyd yn breifat gyda'r cyhoedd yn cael eu heithrio o'r cyfarfod, gan y byddai'n cynnwys y datgeliad iddynt o wybodaeth eithriedig fel y nodir uchod.

114. CYMERADWYO COFNODION EITHRIEDIG

Bod cofnodion eithriedig cyfarfod y Pwyllgor Safonau dyddiedig 23 Mehefin 2022 yn cael eu cymeradwyo fel cofnod gwir a chywir.